

Saara Honkiniemi, Elina Marjaniemi & Niina Nieminen

ESKARIKAHVILASTA VERTAISTUKEA ESIKOULUIKÄISTEN
LASTEN VANHEMMILLE

Hoitotyön koulutusohjelma
2016

ESKARIKAHVILASTA VERTAISTUKEA ESIKOULUIKÄISTEN LASTEN VANHEMMILLE

Honkiniemi Saara, Marjaniemi Elina & Nieminen Niina

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Hoitotyön koulutusohjelma

Lokakuu 2016

Ohjaaja: Mikkonen-Ojala, Tiina

Sivumäärä: 34

Liitteitä: 2

Asiasanat: vanhemmuus, esikouluikäinen, esikoulu, vertaistuki

---

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, miten Pois syrjästä -hankkeen Eskarikahvila -toiminta oli vastannut eri osapuolten odotuksia sekä miten toimintaa voitaisiin jatkaa ja edelleen kehittää. Opinnäytetyön tavoitteena oli, että saatujen tulosten perusteella voidaan tehostaa esikouluikäisten perheille suunnattua ennaltaehkäisevää, kokonaisvaltaista hyvinvointia tukevaa toimintaa.

Opinnäytetyössä käytettiin laadullista tutkimusotetta, mutta aineistonkeruumenetelmänä kuitenkin tavanomaisesta poiketen käytettiin kyselylomaketta ja valmista kyselyaineistoa Valmis aineisto koostui kyselylomakkeista, jotka oli kerätty vanhemmilta ensimmäisen Eskarikahvila-illan yhteydessä. Kyselyt suoritettiin Eskarikahvila-toiminnassa mukana olleille vanhemmille ja henkilökunnalle. Kyselyyn vastasi 16 vanhempaa ja 6 henkilökunnan jäsentä Kankaanpään Eskarikahvilasta ja 2 henkilökunnan jäsentä Rauman Eskarikahvilasta.

Kyselyssä saaduista vastauksista käy ilmi, että vanhempien kokemus Eskarikahvila-toiminnasta oli positiivinen. Kokemus siitä, että muut vanhemmat painivat samojen ongelmien kanssa, oli monelle vanhemmalle helpotus. Henkilökunta oli sitä mieltä, että vanhempien toiveet toiminnan suhteen oli otettu huomioon ja Eskarikahvila-illat oli toteutettu toiveiden mukaisesti. Henkilökunta koki toiminnan aikana monialaisen yhteistyön kehittymistä. Yhdistävänä tekijänä sekä vanhempien, että henkilökunnan vastauksissa oli vertaistuen kokeminen ja sen tärkeys. Vanhemmat saivat tukea sekä toisiltaan, että henkilökunnalta.

Osa vanhemmista koki ryhmäkeskustelun kiusalliseksi. Henkilökunnan taholta ehdotettiin toiminnan siirtämistä syyslukukaudelle, sillä keväällä alkaa jo esikoululaisten ja vanhempien tutustuminen kouluun.

Jatkotutkimusta ajatellen voisi olla hyödyllistä suorittaa tutkimus ensimmäiselle luokalle siirtyneiden lapsien vanhemmille mitä he olisivat jälkikäteen toivoneet Eskarikahvila-toiminnalta ja mitä olisi vanhempien mielestä voitu tehdä toisin.

PEER SUPPORT FOR PARENTS FROM A CAFÉ FOR PRESCHOOLERS

Honkiniemi, Saara, Marjaniemi, Elina & Nieminen Niina

Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Nursing

October 2016

Number of pages: 34

Appendices: 2

Key words: parenthood, preschooler, preschool, peer support

The purpose of this thesis was to find out how the different parties experienced the functions of a café for preschoolers arranged as part of a project which aims at socialization of children. Another purpose was to explore how the functions could be developed and continued. The aim of the thesis was to improve preventive and well-being enhancing functions intended for families with children of preschool age.

The thesis is a qualitative study and it consists of two types of data, i.e. already existing data consisting of questionnaires collected from the parents after the first café evening and data received by an inquiry. The target group of the inquiry comprised the parents and the staff who participated in the functions of the café. The questionnaire was answered by 16 parents and six members of the staff in the café for preschoolers in Kankaanpää and by two members of the staff in the café in Rauma. The already existing data included parents' expectations for the functions of the café and how the functions met their expectations. The staff considered how well they had managed to meet the parents' expectations in the café.

The results show that the parents had positive experiences of the functions of the café. It was a relief for many of them that the other parents had similar problems. In the staff's opinion, the parents' expectations had been taken into consideration and the café evenings had been arranged according to the expectations. The staff also thought that multidisciplinary cooperation had improved during the functions. They also suggested that the café should be arranged in the autumn because the parents and children start familiarization with the school in the spring.

Both the parents and the staff emphasized the importance of peer support. The parents received support both from the staff and other parents. However, some parents experienced group discussions as uncomfortable.

Further studies could be made, when the children have started school. The experiences and expectations of the parents and children could be charted afterwards to find out how the café functions succeeded and what could have been done in a different way.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	TUTKIMUKSEN TEOREETTINEN PERUSTA.....	6
2.1	Vertaistuki.....	6
2.2	Vanhemmuus	8
2.3	Esiopetus	9
2.4	Esikoululainen.....	10
3	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKITTAVAT KYSYMYKSET.....	12
4	AINEISTON KERUU JA ANALYSOINTI	13
4.1	Aineistonkeruumenetelmän valinta	13
4.2	Kyselylomakkeiden laadinta.....	14
4.3	Aineiston keruu ja analysointi	14
5	TULOKSET	16
5.1	Vanhempien odotukset ja kokemukset ensimmäisen Eskarikahvila-illan jälkeen.....	16
5.1.1	Vanhempien kokemukset ensimmäisestä Eskarikahvila-illasta	17
5.1.2	Vanhempien odotuksia seuraavilta Eskarikahvila-illoilta	18
5.2	Vanhempien kokemukset Kankaanpään Eskarikahvila-illoista toiminnan päätteeksi	20
5.3	Henkilökunnan kokemukset Eskarikahvila-illoista Kankaanpäässä ja Raumalla	22
6	TULOKSET VANHEMPIEN JA HENKILÖKUNNAN KOKEMUKSISTA ESKARIKAHVILA-TOIMINNASTA	25
6.1	Vanhempien odotukset, toiveet ja niiden täyttyminen Eskarikahvila-toiminnan myötä	25
6.2	Henkilökunnan kokemukset Eskarikahvilatoiminnan päätteeksi	27
7	POHDINTA.....	28
7.1	Tutkimuksen luotettavuuden tarkastelu ja eettiset näkökohdat	28
7.2	Opinnäytetyöprosessin arviointi	29
	LÄHTEET.....	31
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Eskarikahvila-toiminta on esikouluikäisten lasten vanhemmille suunnattua vertaistukitoimintaa. Eskarikahvilassa vanhemmat tutustuvat toisiinsa ja vanhempien toiveisiin pohjautuen on Eskarikahvilan henkilökunta järjestänyt asiantuntijoita kertomaan siirtymävaiheessa askarruttavista aiheista. (Satakunnan sairaanhoitopiiri 2016)

Eskarikahvila on osa Satakunnan sairaanhoitopiirin Pois Syrjästä-hanketta. Pois Syrjästä hanke on kohdistettu lasten ja nuorten hyvinvointiin. Hankkeen tavoitteena on peruspalveluja kehittämällä ehkäistä syrjäytymistä ja ylisukupolvellisiä ongelmia. (Satakunnan sairaanhoitopiiri www-sivut 2016)

Vertaistuellla tarkoitetaan samassa elämäntilanteessa olevien ihmisten kesken tapahtuvaa vuorovaikutusta. Vuorovaikutuksessa he voivat jakaa kokemuksiaan ja löytää keinoja selvittää omasta elämäntilanteesta. (Ihalainen & Kettunen 2009, 47)

Opinnäytetyössä käsitellään esikoululaisten vanhemmille järjestettyä Eskarikahvila-toimintaa. Aiheina ovat vanhempien odotukset toiminnalta, miten heidän odotuksensa ovat täyttyneet sekä henkilökunnan kokemuksia siitä, onko henkilökunta pystynyt vastaamaan annettuja odotuksia.

Opinnäytetyön teoriaosassa käsitellään vertaistukea, vanhemmuutta, esikoulua ja esikouluikäisiä.

2 TUTKIMUKSEN TEOREETTINEN PERUSTA

Kolme keskeistä käsitettä opinnäytetyössä ovat vertaistuki, vanhemmuus, esikoulu ja esikouluikäisen kehitysvaihe.

2.1 Vertaistuki

Vertaistuki ja sen tarve usein liittyvät johonkin elämäntilanteeseen tai ongelmaan ja jokainen kokee saamansa vertaistuen omalla tavallaan. Vertaistuki on samassa tilanteessa olevien ihmisten kokemusten vaihtoa ja asioista keskustelua. Vertaistuen avulla voidaan jakaa tietoa ja tukea toisia samassa elämäntilanteessa olevia ihmisiä. Vertaistuki voi olla kahden samassa tilanteessa olevan ihmisen välistä ajatusten vaihtoa tai ryhmässä järjestettävää vertaistukea, jolloin osallistujia on enemmän. Ryhmien koko voi vaihdella ja ryhmän ohjaajana voi toimia ammattilainen. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos www- sivut 2015)

Vertaistukiryhmään osallistuvat ihmiset ovat usein samanlaisessa elämäntilanteessa. Vertaistukiryhmään osallistuessaan he auttavat ja tukevat toisiaan vastavuoroisesti. Vertaistukiryhmiin osallistuminen on vapaaehtoista ja näin osallistujat saavat oman tarpeensa ja mielenkiintonsa mukaan osallistua mieleisiinsä ryhmiin. Ryhmissä ei ole tarkoitus käsitellä pelkästään ongelmallisia asioita, vaan myös ilo, omista kokemuksista kertominen ja uudet ystävyysuhteet ja sosiaalinen verkko ovat tärkeässä roolissa. Keskeisessä roolissa vertaisryhmän toiminnassa on ryhmän osallistujien välinen vuorovaikutus, arvostus ja kuunteleminen. (Holm, Huuskonen, Jyrkämä, Karnell, Laimio, Lehtinen, Myllymaa & Vahtivaara 2010, 25- 26 & 52)

Myös lapsiperheet tarvitsevat tukea erilaisissa elämäntilanteissa. Usein lapsiperheiden vertaistuen tarve liittyy elämän muutoskohtiin, joita ovat esimerkiksi lapsen syntymä, perheenjäsenen sairastumisen tai jokin muu äkillinen elämänmuutos. Vanhemmat tarvitsevat tukea myös vanhemmuuteen ja lasten kasvatukseen. Vertaistuki lisää myös sosiaalista yhdentymistä, vähentää yksinäisyyden tunnetta, antaa uutta kokemuksiin perustuvaa tietoa sekä edistää osallistujien hyvinvointia. (Haaranen 2012, 14- 16)

Korpi (2014) selvitti opinnäytetyössään pienten lasten äitien kokemuksia vertaistuesta. Opinnäytetyön aineistonkeruumenetelmänä käytettiin ryhmähaastattelua. Tutkimukseen osallistui 18 Mannerheimin Lastensuojeluliiton perhekahviloihin osallistunutta äitiä. Tutkimus suoritettiin laadullisena tutkimuksena ja sen päätuloksina tuli esille äitien tarve saada aikuista seuraa ja vertaistukea. Vinkkien saaminen lastenhoitoon ja arkeen liittyvissä kysymyksissä sekä lasten sosiaalisten taitojen kehittyminen ikätoverien seurassa olivat myös opinnäytetyön tuloksina keskeisiä. (Korpi 2014, 41-43)

Haarasan (2012) väitöskirjassa selvitettiin vanhempainryhmistä saadun vertaistuen vaikutuksia perheen terveyteen ja tutkimukseen osallistui 111 ryhmään osallistunutta vanhempaa. Tutkimus suoritettiin kyselyinä sekä teemahaastatteluina. Tutkimuksen päätuloksina oli vanhempien tarve saada seuraa, tukea, tietoa, arvostusta vanhempi-na, lepoa sekä tukea lasten sosiaalisten taitojen kehittymiseen. (Haaranen 2012, 80-81)

Tuori (2012) selvitti opinnäytetyössään, miten asiakkaat ja työntekijät kokivat vertaistuen ja ryhmän merkityksen perheryhmätoiminnassa. Tutkimukseen osallistui kuusi äitiä ja kaksi ohjaajaa. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin sekä yksilö- että teemahaastattelua. Tuorin mukaan vertaistuki oli molempien vastaajaryhmien mukaan tärkein tekijä toimintaan sitouduttaessa. Myös sosiaalisen verkoston kasvaminen toiminnan myötä oli positiivista. (Tuori 2012, 8-11, 30-31)

Ikonen (2012) selvitti Pro Gradu-tutkielmassaan, miten vertaisohjaajakoulutukseen osallistuneet henkilöt näkivät vertaistuen ja mitä kokemuksia heille jäi koulutuksesta. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua. Haastatteluun osallistui 12 koulutuksen käynnyttä henkilöä ja heidän lisäksi haastateltiin kahta projektissa työskennellyttä henkilöä. Tuloksista Ikonen kertoo käyvän ilmi vertaistuen tärkeys. Samassa elämäntilanteessa olevat ihmiset pääsivät tapaamaan toisiaan ryhmän kautta. Tärkeimmiksi ominaisuuksiksi vertaistukihenkilönä olemisessa haastatteluun osallistuneet kokivat kuuntelun ja olemisen omana itsenään. (Ikonen 2012, 46-48,56-59, 90-93)

2.2 Vanhemmuus

Vanhemmuus on käsite, jonka oikeastaan jokainen määrittelee itse. Siinä painottuu lapsen kokemus asiasta. Vanhemman on kuitenkin pystyttävä turvaamaan lapsen elinympäristö, huolehdittava riittävästä elatuksesta, huolenpidosta ja kasvatuksesta aina lapsen itsenäistymiseen asti. (Ihalainen & Kettunen 2009, 69- 75)

Vanhemmuus muuttaa elämänrytmiä ja se voikin olla yllätys ensimmäistä lastaan odottavalle vanhemmalle. Tärkeää on, että lapsiperheen ympäriltä löytyisi tukiverkosto, jolta vanhempi/vanhemmat saavat tarvittaessa apua ja tukea. (Mannerheimin lastensuojeluliitto [www-sivut](http://www.sivut) 2016)

Väestöliiton mukaan lasten hankintaa siirretään nykypäivänä myöhempään vaiheeseen. Vuonna 2015 suoritetussa perhebarometrissä tutkittiin lapsenhankintaan ja lapsilukuun liittyviä ihanteita. Syntyvyys Suomessa on laskenut pitkään ja on osittain selitettävissä myöhentyneellä vanhemmuudella. Nykypäivänä nainen saa ensimmäisen lapsensa keskimäärin 28-vuotiaana ja mies n. 30-vuotiaana. (Miettinen 2015, 9-11)

Laakkonen (2010) selvitti Pro Gradu -tutkielmassaan vanhempien käsityksiä vanhempana olemisesta. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua. Kohderyhmä oli kolmatta luokkaa käyvien lasten vanhemmat. Haastatteluun osallistui kuusi vanhempaa. Tutkimus suoritettiin kvalitatiivisena tutkimuksena. Laakkonen kertoo vastauksista tulleen ilmi, että vanhemmat kokevat virikkeiden ja kokemusten järjestämisen helpoksi nykypäivän yhteiskunnassa. Vaikeuksia vanhemmille tutkimuksen mukaan asettaa ympäristön ja yhteiskunnan muuttuminen, joka luo haasteita vanhemmuuteen. (Laakkonen 2010, 30- 31, 36, 42)

Ylisaukko-Oja (2015) selvitti Pro Gradu -tutkielmassaan vanhempien voimaantumista perheasioiden sovittelutyön seurauksena. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua. Aineiston keruuseen osallistui kuusi vanhempaa. Ylisaukko-Ojan mukaan tutkielman tuloksista selviää, että vanhemmat olivat kokeneet voimaantumista lastenvalvojan kanssa työskennellessä. Ylisaukko-Oja kertoo, että kuitenkin

vanhempien palautteen mukaan lastenvalvojan työtä tulisi kehittää vastaamaan enemmän heidän tarpeitaan. (Ylisaukko-Oja 2015, 27- 28, 46)

Jonsson (2010) selvitti opinnäytetyössään, millaista tuntemuksia nykypäivänä alle kouluikäisen lapsen vanhempana oleminen aikuisessa herättää. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua, johon osallistui yhteensä seitsemän vanhempaa. Vanhempien lisäksi haastatteluun osallistui kaksi terveydenhoitajaa ja neuvolan ennaltaehkäisevässä perhetyössä työskentelevä perheohjaaja. Jonsson kertoo opinnäytetyönsä tuloksista tulevan ilmi, että vanhemmat kaipaavat huomioita enemmän neuvolakäyntien yhteydessä. (Jonsson 2010, 30- 31, 72)

Aro, Eklund, Laakso, Lajunen & Poikkeus (2011) selvittivät artikkelissaan ylivielkaiden lapsien vanhempien kokemuksia Perhekoulu-toiminnasta. Aineistonkeruumenetelmänä he käyttivät toiminnan loppukyselylomaketta. Kyselyyn vastasi yhteensä 85 vanhempaa, joista 60 oli äitejä ja 25 isiä. Tutkimuksen tuloksista saatiin Aron ym. mukaan selville, että vanhemmat olivat olleet tyytyväisiä Perhekoulu-toimintaan. Äidit olivat kokeneet toiminnan isiä myönteisemmäksi. (Aro, Eklund, Laakso, Lajunen & Poikkeus 2011, 121-122)

2.3 Esiopetus

Esiopetuksesi kutsutaan kuusivuotiaille tarjottua maksutonta opetusta, joka on kuntien vastuulla. Esiopetus kestää yleensä vuoden, mutta sen kesto tulee kuitenkin aina arvioida yksilöllisesti (Opetushallitus 2016). Esiopetusta järjestetään ympäri Suomea, joko päiväkodeissa tai peruskoulujen yhteydessä. (Kinos & Palonen 2013,7)

Ensimmäisen esiopetusvuoden aikana arvioidaan, onko lapsi valmis aloittamaan ensimmäisen luokan, vai tarvitseeko hän vielä toisen vuoden esiopetusta. Kunnilla ei kuitenkaan ole valvontavelvollisuutta, vaikka lapsi ei osallistuisikaan esiopetukseen. Esiopetus ei ole osa oppivelvollisuutta. (Suomen Kuntaliitto, 2016)

Perusopetuslain mukaan lasten on oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun vastaavat tavoitteet saa-

vuttavaan toimintaan. Mikäli lapsi aloittaa perusopetuslain 27 §:n mukaisesti perusopetuksen vuotta myöhemmin, on hänellä oikeus myös esiopetukseen oppivelvollisuuden alkamisvuonna eli 7-vuotiaana. (Opetushallitus, 2016). Vuonna 2013 tehdyn selvityksen mukaan esiopetukseen osallistuvien 6-vuotiaiden lasten osallistumisaste lähentelee jopa sataa prosenttia. Tilastojen mukaan esiopetukseen osallistuvien lasten määrä on 6-vuotiaiden ikäluokkaan verrattuna toisinaan yli 100 %, sillä ryhmissä on mukana myös 5- ja 7-vuotiaita lapsia. (Kinos & Palonen 2013,15)

2.4 Esikoululainen

Esikoululaiseksi, eli ”eskarilaiseksi” kutsutaan 6-7 -vuotiasta lasta, joka osallistuu esiopetukseen. Tuona ikä kautena lapsen kehityksessä tapahtuu paljon. Lapselle tulee kasvupyrähdys, lapsen sanavarasto kasvaa ja kielestä tulee hänelle keino hankkia lisää tietoa. Kuusivuotias lapsi harjoittelee itsenäisyyttä monien eri toimintojen avulla. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2016)

Esikouluikäinen lapsi on utelias, haluaa kokeilla omia rajojaan ja osaamistaan, mutta tarvitsee edelleen todella paljon vanhemman tukea, hyväksyntää, fyysistä läheisyyttä ja läsnäoloa. Esikoulussa lapsi pääsee opettelemaan sosiaalisia taitoja, muiden huomioonottamista ja ryhmässä toimimista eli sellaisia taitoja, jotka tulisi hallita koulu maailmassa. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2016). Kouluvalmiuksien ja oppimaan oppimisen taidot mahdollistavat hyvät perusteet oppimiselle, joka tapahtuu koulussa sekä lapsen koko myöhemmässä elämässä. (Kinos & Palonen 2013, 29).

Lapsen riskitekijät ja kehityspiirteet, jotka viittaavat oppimisen ongelmiin, tulee tunnistaa jo varhain, jotta lapselle voidaan järjestää oikeanlaista tukea hänen arkiympäristöönsä sekä tarvittaessa myös antaa varhaista kuntoutusta ennen kouluun menoa. Lapsen oppimisen ja kehityksen vaikeudet ovat yhteydessä myöhempään syrjäytymiskehitykseen. Jo 4-vuotiaasta lapsesta voidaan laajassa terveystarkastuksessa ennakoida selvät oppimisen ongelmat. (Terveystieteiden tutkimuskeskus, 2015)

Leikki-ikäisen lapsen neurologista kehitystä arvioidaan neuvolassa ja sitä tutkitaan 2 ½- 3 ikävuodesta alkaen joka ikävuosi 6 vuoden ikään asti. Lapsen neurologisen ke-

hityksen arvion (LENE) tarkoituksena on tuoda esiin lapsen kehitys ja mahdolliset vaikeudet oppimisessa sekä saada lapselle mahdollisimman varhain tukea oppimisen vaikeuksissa. LENE tehtäväkirjan ja erilaisten ikäkauteen sopivien testien avulla havainnoidaan lapsen motorista ja kielellistä kehitystä sekä lapsen havainnointi- ja tarkkaavaisuuskykyä. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2015)

Hyvärinen ja Vilpponen (2010) selvittivät opinnäytetyössään, millainen olisi vanhempien ja lasten mielestä hyvä siirtymä esikoulusta ensimmäiselle luokalle. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin vanhemmilla kyselylomaketta ja lapsilla haastattelua. Hyvärinen ja Vilpponen kertovat tutkimustulosten mukaan vanhempien olleen tyytyväisiä eskarivuoteen. Huoleksi oli ilmennyt suuret luokkakoot ja riittävät erityistuen saanti. Lapsien mielestä oli tärkeää päästä samalle luokalle. (Hyvärinen & Vilpponen 2010, 2)

Kasanen ja Kohtala (2014) selvittivät opinnäytetyössään esikoululaisten kokemuksia esikoulun alkuvaiheessa. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin haastattelua. Haastatteluun vastasi kaksi esikouluryhmää. Kasanen ja Kohtala kertovat lapsien vastauksista tulleen ilmi esikoulun mielekkyys. Lapsille leikki oli tärkeää, mutta myös toisaalta aikuisen suorittama opetus oli lasten mielestä mieleistä. (Kasanen & Kohtala 2014, 3)

Niemi (2012) väitöskirjassaan selvitti lapsien ominaisuuksia ja saavutettuja valmiuksia, sekä miten perheen voimavarat ja vanhempi lapsisuhde vaikuttaa lapsien kognitiivisiin, sosiaalisiin ja emotionaalisiin valmiuksiin. Niemi oli tutkinut valmista aineistoa, joka oli kerätty vuonna 1998 kaakkoissuomalaisessa kaupungissa. Tutkimuksen kohteena olivat vuonna 1996 syntyneet lapset, joita oli 188. Tuloksista tuli ilmi, että varhaislapsuudessa omatut piirteet ja valmiudet ennustavat lapsen taitoja kouluiässä. (Niemi 2012, 4-6).

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKITTAVAT KYSYMYKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, miten Pois syrjästä -hankkeen Eskarikahvila -toiminta oli vastannut eri osapuolten odotuksia sekä miten toimintaa voitaisiin jatkaa ja edelleen kehittää.

Opinnäytetyön tavoitteena oli, että saatujen tulosten perusteella voidaan tehostaa esi-kouluikäisten perheille suunnattua ennaltaehkäisevää, kokonaisvaltaista hyvinvointia tukevaa toimintaa.

Opinnäytetyön tarkoituksesta ja tavoitteista johdettiin tutkittavat kysymykset, jotka ovat:

1. Mitä vanhemmat odottivat Pois syrjästä – hankkeen Eskarikahvila-toiminnalta?
2. Miten vanhempien odotukset täyttyivät Pois syrjästä – hankkeen Eskarikahvila-toiminnassa?
3. Miten henkilökunta pystyi vastaamaan vanhempien odotuksiin Eskarikahvila-toiminnassa?
4. Mitkä mahdollisuudet Eskarikahvila -toiminnalla on jatkua organisaatioiden hallinnon näkökulmasta?

4 AINEISTON KERUU JA ANALYSOINTI

4.1 Aineistonkeruumenetelmän valinta

Opinnäytetyössä käytettiin laadullista, kvalitatiivista tutkimusotetta ja aineistonkeruumenetelmänä käytössä oli kyselylomake. Kyselyyn osallistuivat Kankaanpään Eskarikahvilaan osallistuneet vanhemmat (16) ja toimintaan osallistuneet työntekijät sekä esimiehet Kankaanpäästä (6) ja Raumalta (2). Lisäksi analysoitiin valmiista materiaalista saadut vanhempien odotukset, jotka oli kerätty ennen Eskarikahvila -toimintaa.

Kvalitatiivinen tutkimus mittaa laatua. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa voidaan käyttää aineistonkeruumenetelminä dokumentointia, havainnointia ja teemahaastatteluja. (Kananen, 2015, 85) Aiemman suunnitelman mukaan tarkoituksena oli käyttää aineistonkeruumenetelmänä haastattelua. Yhteistyötahon toiveiden mukaan aikataulullisista syistä päädyttiin paperikyselyn suorittamiseen, vaikka kysely ei ole perinteisesti laadullisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmä. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää vanhempien ja henkilökunnan kokemuksia liittyen Eskarikahvila toimintaan ja näin ollen se oli selvästi laadullinen tutkimus, sillä ei tutkittu määrää. Standardoidut avoimet kysymykset valittiin, jotta saatiin mahdollisimman paljon vastausmateriaalia. Standardoidun haastattelun sijaan suoritettiin kysely.

Standardoidussa haastattelussa kaikki kysymykset kysytään vastaajilta samalla tavalla, samassa järjestyksessä. Avoimissa kysymyksissä esitetään vain kysymys ja jätetään vastaustilaa vastaajalle ilman valmiita vastausvaihtoehtoja. (Hiltunen, 2008. 1 & 14)

4.2 Kyselylomakkeiden laadinta

Opinnäytetyön aineistonkeruun aloitettiin suunnittelemalla ja laatimalla kyselylomakkeet vanhemmille ja henkilökunnalle. Kyselylomakkeet laadittiin yhdessä yhteistyötahon kanssa. Ensin hahmoteltiin kysymyksiä tutkimusongelmien pohjalta ja tämän jälkeen yhteistyötahon projektisuunnittelijan kanssa muokattiin kysymykset avoimempaan muotoon. Aineistonkeruussa käytettiin kyselylomaketta, johon vanhemmat ja henkilökunta vastasivat.

Vanhemmille oli kahdeksan avointa kysymystä ja henkilökunnalle kysymyksiä oli viisi. Valmiit lomakkeet (LIITE 1 ja 2) jaettiin vanhemmille ja henkilökunnalle viimeisessä Eskarikahvila – illassa Kankaanpäässä 27.4.2016 ja henkilökunnalle Raumalla 3.5.2016.

4.3 Aineiston keruu ja analysointi

Aineistonkeruu tapahtui Kankaanpäässä 27.4.2016 ja Raumalla 3.5.2015. Tilaisuuden alussa illan vetäjä kertoi vanhemmille illan ohjelmasta. Esittelimme itsemme vanhemmille ja kerroimme opinnäytetyöstämme ja siitä, että jaamme vanhemmille illan päätteeksi lomakkeet joihin vanhemmat voivat vastata. Eskarikahvila-illan päätteeksi jaoimme Kankaanpäässä kyselylomakkeet sekä vanhemmille että henkilökunnalle. Vanhemmista sekä henkilökunnasta kaikki ottivat lomakkeet vastaan ja alkoivat kirjoittaa vastauksiaan paperille. Kyselyyn vastaamiseen oli varattu aikaa illan päätteeksi 30 minuuttia. Raumalla kyselylomakkeet henkilökunnalle jakoi hankkeen vetäjä, joka toimitti valmiit vastauslomakkeet meille myöhemmin.

Litteroinniksi kutsutaan aineiston puhtaaksikirjoittamista sana sanalta. Analyysiin ryhdytään kvalitatiivisessa tutkimuksessa yleensä siten, että analyysiä tehdään koko tutkimusprosessin ajan. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa analyysi aloitetaan yleensä heti edeten lineaarisen mallin mukaan. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara, 1997, 222- 223)

Analysointitapoja on monia, mutta ne voidaan kuitenkin jakaa selittäviin ja ymmärättäviin. Hirsjärven ym. mukaan selittävä lähestymistapa pitää usein sisällään tilastol-

lista analysointia ja sen kautta tehtäviä päätelmiä, kun taas ymmärtävä lähestymistapa pitää sisällään laadullista analysointia ja sen kautta tehtäviä päätelmiä. (Hirsjärvi ym. 1997, 224)

Tutkimusaineisto litteroitiin ja jokainen kirjoitti oman osionsa sana sanalta sähköiseen muotoon. Kun aineisto oli litteroitu, kirjoitimme aineiston auki. Auki kirjoituksen jälkeen analysoimme aineiston. Vanhempien odotuksista ja ensimmäisten Eskarikahvila- iltojen kokemuksista aineistoa kertyi litteroinnin jälkeen kuusi A4- kokoista sivua. Viimeisellä kerralla kerätyistä kyselyistä vanhempien vastauksista aineistoa kertyi neljä ja henkilökunnan vastauksista kolme A4- kokoista sivua.

Opinnäytetyön aineiston analysoinnin suoritimme niin, että jokainen keskittyi oman osa- alueensa aineiston analysointiin. Analysoinnin jaoimme kolmeen osaan seuraavasti:

1. Valmis kyselymateriaali vanhempien odotuksista ja toiveista ensimmäisen Eskarikahvila-illan jälkeen
2. Vanhempien kokemukset Eskarikahvila-illoista Kankaanpäässä
3. Henkilökunnan kokemukset Eskarikahvila-illoista Kankaanpäässä ja Raumalla

Elokuun alussa kävimme läpi meillä olevat aineistot. Haimme vastauksia tutkimuskysymyksiimme kerätyistä aineistoista. Jokainen litteroi oman osa- alueensa aineiston. Opinnäytetyön tilaajan kanssa oli sovittu, että toimitamme tilaajalle aineistojen yhteenvedot ennen tulosten tarkempaa analysointia. Elokuun aikana lähetimme yhteenvedot opinnäytetyön tilaajalle sovitusti. Syys- lokakuussa analysoimme aineiston opinnäytetyöhömme. Jokainen kävi läpi oman osionsa palautteet ja kokosi niistä tulokset opinnäytetyöhön. Nostimme myös muutamia vastaajien kommentteja analysoidun aineiston yhteyteen. Aineistojen läpi käyminen oli kohtalaisen selkeää, koska palautteista esiin nousi paljon samankaltaisia vastauksia ja ajatuksia. Valmiin materiaalin analysoinnissa haasteita tuotti palaute lomakkeiden suuri määrä, koska palautteita oli kaikista Satakunnassa järjestetyistä ensimmäisistä eskarikahvilailloista. Lit-

teroinnin jälkeen oli helpompi nostaa esiin keskeiset asiat ja vastauksista nousseet kehittämis ehdotukset. Lopullinen yhteinen aineistoista saatu tulos vastasi hyvin aiemmin työssämme esitettyihin tutkimuskysymyksiin.

5 TULOKSET

Tässä kappaleessa käsitellään auki kirjoitettua materiaalia. Aineistot löytyvät ryhmitäin oman otsikkonsa alta. Opinnäytetyön aineisto koostui kolmesta osiosta. Ensimmäinen osio koostui aineistosta, jonka saimme valmiina opinnäytetyötä aloittaessamme. Tämä aineisto käsitteli vanhempien odotuksia ja toiveita Eskarikahvila-iltojen suhteen. Vastaajat oli kerätty koko Satakunnan alueelta. Toinen osio koostui Kankaanpään vanhempien mielipiteistä eskarikahvila-illoista ja kolmas osio koostui henkilökunnan mielipiteistä kyseisistä tapaamisista Kankaanpäässä ja Raumalla.

5.1 Vanhempien odotukset ja kokemukset ensimmäisen Eskarikahvila-illan jälkeen

Ensimmäisissä Eskarikahvila-illoissa työntekijät olivat keränneet vanhemmilta palautteita, joissa selvitettiin vanhempien kokemuksia ensimmäisistä eskarikahvila-illoista, sekä siitä vastasiko Eskarikahvila-ilta heidän odotuksiaan. Palautetta pyydettiin myös siitä, mitä aiheita vanhemmat toivoivat jatkossa illoissa käsiteltävän. Palautteita kerättiin Ulvilan (4 palautetta), Kahmon (19 palautetta), Rauman (19 palautetta), Siikaisten (13 palautetta), Nakkilan (24 palautetta), Eurajoen (35 palautetta), Honkajoen (19 palautetta), Kankaanpään (36 palautetta) ja Luvian (18 palautetta) ensimmäisistä Eskarikahvila-illoista.

Pois Syrjästä -hankkeelta saatiin valmiiksi paikkakunnittain yhteen kootut palautteet. Vanhempien palautelomakkeiden vastaukset oli kirjattu yhteen paikkakunnittain yhteiselle lomakkeelle. Yhteensä palautteiden yhteenvetolomakkeita oli 17. Näitä lomakkeita käytiin läpi kooten ensimmäisistä illoista nousseet kokemukset ja toiveet tuleville Eskarikahvila-illoille. Näin muodostui kokonaiskuva vanhempien kokemuksista ja toiveista tulevia eskarikahvila-iltoja ajatellen.

5.1.1 Vanhempien kokemukset ensimmäisestä Eskarikahvila-illasta

Kaikilla paikkakunnilla, joissa Eskarikahvila-iltoja järjestettiin, oli kokemus ensimmäisistä illoista pääasiassa positiivinen. Suurin osa ensimmäiseen Eskarikahvila-iltaan osallistuneista vanhemmista ei ollut osannut etukäteen odottaa illalta mitään erityistä, mutta ilta olikin osoittautunut positiiviseksi yllätykseksi rennon ilmapiirin ja hyvien keskustelujen myötä. Monista vastauksista kävi ilmi myös se, että ilta oli jopa ylittänyt vanhempien odotukset. Eskarikahvila-ilta oli koettu myös tavallista vanhempainiltaa paremmaksi vaihtoehdoksi. Myös yhteistyö henkilökunnan ja vanhempien välillä oli koettu hyväksi asiaksi. Tulevia iltoja ajatellen kehitettäviksi asioiksi nostettiin illoista informointi, jotta vanhemmat tietäisivät iltojen keston, sekä käsiteltävät aiheet, jotta iltoihin osallistuisi mahdollisesti vielä enemmän vanhempia.

”Yllätti positiivisesti, pisti miettimään myös omaa roolia kasvattajana”

”En osannut odottaa illalta mitään, kun en aiemmin ole ollut kyseisessä tilanteessa. Avoimin mielin ja mielenkiinnolla tulin iltaan”

”Ilta oli hyvä ja tarpeellinen, ajatuksia herättävä”

Vuorovaikutus ja illoissa saatu vertaistuki toisten lasten vanhempien kanssa, sekä käydyt hyvät keskustelut nousivat esiin 62 (n= 187) palautteessa. Illoissa vanhemmat olivat kokeneet hyväksi toisten vanhempien kanssa käydyt keskustelut ja ajatuksia oli vaihdettu ryhmissä. Käytyjen keskusteluiden ohessa vanhemmat olivat myös tutustuneet toisiinsa. Vanhemmat kokivat, että keskusteluissa oli mukava kuulla toisten vanhempien ajatuksista, kokemuksista, arvoista, sekä löytää yhtäläisyyksiä ja eroja. Keskustelut olivat sujuneet yllättävänkin luontevasti ja esimerkkien kautta käydyt keskustelut olivat antaneet toisille myös vinkkejä arkeen. Muutamassa palautteessa toivottiin, että keskusteluille olisi varattu vielä enemmän aikaa.

”Mukava vaihtaa ajatuksia muiden eskarilaisten vanhempien kanssa ja kuulla, että muissakin perheissä on kohdattu samanlaisia haasteita uuden arjen opettelussa”

”Ilta herätti monenlaisia ajatuksia ja jätti mieleen pohdittavaa vielä illan jälkeenkin. Positiivisia ajatuksia.”

Muutamasta vastauksesta kävi ilmi, että ryhmät oli koettu myös haasteellisiksi. Toisissa ryhmissä keskustelua oli syntynyt enemmän, kuin toisissa. Toivottiin myös, että ryhmiä olisi välillä sekoitettu tai ryhmäkokoja olisi muutettu isommiksi.

Yhteistyö kodin ja eskarin välillä koettiin tärkeäksi ja iltojen avulla vanhemmat kokivat yhteistyön lisääntyvän. Eskarikahvila -iltojen avulla vanhemmat kokivat saavansa paremmin tuotua ajatuksiaan myös eskarin työntekijöiden tietouteen, sekä samalla kuulivat myös mitä työntekijöillä on sanottavanaan. Hanke koettiin hyväksi ja tärkeäksi. Eskarin työntekijöiltä toivottiin jatkossa vielä parempaa informaatiota, jotta mahdollisimman moni vanhemmista osallistuisi järjestettäviin iltoihin. Ensimmäisissä Eskarikahvila -illoissa oli koettu myös psykologin vierailu ja puheenvuoro hyvänä asiana. Yhdessä illassa vanhemmat olivat kovasti odottaneet psykologin puheen-vuoroa, ja olivatkin harmissaan, kun psykologi oli joutunut perumaan tulonsa.

”Oli mukava nähdä ikäluokan vanhempia. Järjestäjät olivat nähneet vaivaa. On mukava jutella muiden vanhempien kanssa ja tutustua lähemmin opettajiin.”

”Hyvään suuntaan ollaan menossa. Vetäjä on aito ammattilainen ja myös muut osallistujat.”

5.1.2 Vanhempien odotuksia seuraavilta Eskarikahvila-illoilta

Ensimmäiseen Eskarikahvila -iltaan osallistuneilta vanhemmilta kysyttiin kyselylomakkeessa toiveita tulevien iltojen käsiteltäviin aiheisiin. Vastauksista esiin nousi useita samoja aiheita. Yleisimpiä toiveita olivat lapsen kasvun ja oppimisen tukeminen. Vanhemmat toivoivat illoissa käytävän läpi esikoululaisten ikäkauteen liittyvää normaalia kasvua ja kehitystä, sekä äidin ja isän roolia esikouluikäisen lapsen vanhempana. Toivottiin myös keskustelua yleisesti vanhemmuudesta, rajoista ja lisää vinkkejä ja työkaluja arkeen. Vastauksista esiin nousi myös kiinnostus kuulla lisää

lasten terveydestä, hyvästä itsetunnosta ja sen tukemisesta, sekä tunteista, tunteiden käsittelystä ja siitä kuinka vanhempien tulisi lasten tunteita kohdata.

Esikoulusta ensimmäiselle luokalle siirtymiseen liittyen vanhemmat halusivat tietää miten eskarilaisen ja koululaisen arki eroavat toisistaan, sekä mitä vanhempien pitää tietää koulutielle siirtymisestä. Vanhemmat halusivat myös tietää, miten voisivat tukea lapsen koulun aloitusta ja oppimista, sekä mitä pitää hankkia ennen koulun alkua. Myös esikoulun arki ja tapahtumat kiinnostivat vanhempia.

Lasten harrastuksiin liittyen toivottiin, että tulevissa illoissa keskusteltaisiin yleisesti harrastuksista ja siitä mikä on lapselle sopiva määrä harrastaa. Sosiaalisista taidoista ja niiden tukemista haluttiin kuulla myös lisää. Sosiaalisen median tuomat haasteet mietityttivät vanhempia. Esiin nousi huoli siitä, miten sosiaalinen media vaikuttaa lapsen kasvuun ja kehitykseen. Lasten ruutuajasta haluttiin myös illoissa keskustella. Koulun aloitukseen liittyen esiin nousi myös aiheina koulukiusaaminen ja erilaisuuden hyväksyminen, sekä monikulttuurisuus.

Useista vastauksista käy ilmi, että vanhemmat ovat jatkossakin kiinnostuneita osallistumaan Eskarikahvila- iltoihin. Vastauksissa kiiteltiin kovasti järjestäjiä ja henkilökuntaa. Vastauksissa toivottiin hankkeelle jatkoa ja koettiin hyväksi, että lasten ja perheiden hyvinvoinnin eteen tehdään töitä ja vanhemmatkin otetaan mukaan toimintaan.

”Hieno idea ja lähestymistapa. Monesti tämänlaisia tilaisuuksia järjestetään vasta, kun ratkaistaan ongelmaa, tämä positiivinen tapa lähestyä haasteita ym. aiheita loistava.”

“Edelleen sitä mieltä, että nämä illat ovat ihania ja koen olevani etuoikeutettu saadessani osallistua näihin.”

5.2 Vanhempien kokemukset Kankaanpään Eskarikahvila-illoista toiminnan päätteeksi

Vanhemmat täyttivät lomakkeet (LIITE 1) viimeisessä Eskarikahvila – illassa, joka Kankaanpään osalta oli 27.4.2016. Keräsimme lomakkeet illan päätteeksi, ja kesän aikana analysoimme ja kirjoitimme vastaukset auki.

Aineistoon vastanneet vanhemmat olivat joko saman perheen sisältä tai eri perheistä. Vastaajia oli yhteensä 16 ja vanhemmat vastasivat kyselyyn nimettömänä. Aineisto sisälsi kahdeksan avointa kysymystä ja viimeisessä kysymyksessä vastaajalla oli mahdollisuus jättää kehitysehdotuksia Eskarikahvila – toimintaan liittyen tai mikäli muita ajatuksia aiheesta heräsi.

Ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin, oliko vanhempien toiveita huomioitu iltojen teemoissa ja ohjelmissa. Vanhemmista 14 (n=16) oli sitä mieltä, että aiheet olivat hyviä ja ajankohtaisia. Illat olivat olleet toiveiden mukaisia. Yksi vanhempi kertoi, ettei ollut toivonut mitään ja yksi vanhemmista jätti vastaamatta tähän kysymykseen.

Toisessa kysymyksessä haluttiin tietää miten vanhemmat kokivat vertaisuuteen perustuvan keskustelun vanhempien kesken. Kolmesta vanhempaa oli kokenut keskustelun antoisana ja hyvänä, heidän mielestään erilaisten näkökulmien kuuleminen auttoi omassa vanhemmuudessa. Yksi vanhempi ei ollut vastannut kysymykseen ollenkaan ja kaksi vastaajaa piti ryhmäkeskusteluita kiusallisina, mieluummin olisivat vastanneet kysymyksiin ilman näitä keskusteluita.

Kolmas kysymys käsitteli vanhemmuutta. Vanhemmilta kysyttiin, tarjosivatko Eskarikahvila- illat tukea omaan vanhemmuuteen ja jos tarjosi, niin minkälaisista. Viisitoista vastaajaa (n=16) oli sitä mieltä, että Eskarikahvila – illoissa on saanut tukea omaan vanhemmuuteen. Moni oli helpottunut, että muissakin perheissä on samanlaisia haasteita juuri eskari-ikäisen lapsen kanssa. Vanhemmat olivat saaneet myös toisilta vanhemmilta uusia ideoita omiin käytänteisiin. Useat olivat myös iloisia siitä, että oma vanhemmuus sai tukea ja vahvistusta. Yksi vanhempi koki, ettei ollut juurikaan saanut tukea vanhemmuuteensa: *”Eipä juuri. Olen lapselleni juuri sellainen vanhempi kuin parhaaksi näen.”*.

Neljännessä kysymyksessä kysyttiin, miten Eskarikahvila- illat vaikuttivat yhteistyöhön kodin ja esikoulun välillä. Viisi vanhempaa koki (n=16), että yhteistyö on ollut aina avointa ja sujuvaa. Kaksi vanhempaa sanoi, ettei osaa vastata ja yksi vanhempi oletti yhteistyön vaikuttavan rakentavasti. kaksi vanhempaa ei vastannut kysymykseen ollenkaan. Yhden vanhemman mielestä nämä kaksi tahoa täydensivät hyvin toinen toistaan ja yksi vanhempi mainitsi, että hyvä yhteishenki vahvistaa yhteistyötä. Yksi vanhemman mielestä Eskarikahvila –illat vaikuttivat hyvin kodin ja esikoulun yhteistyöhön ja yhden mielestä nämä illat vaikuttivat varmasti yhteistyöhön. Yksi vanhempi mainitsi olevansa suulas ilman Eskarikahvilaakin, ettei hän kokenut sen vaikuttavan mitenkään. Koska Eskarikahvilat järjestettiin Kankaanpäässä kahden piltti eskariryhmän kesken, yhden vanhemman kokemus oli, että: *”Yhteistyö sujunut jo aiemmin, Eskarikahvilat kun ei olleet vain oman ryhmän kesken, niin ei erityisemmin vaikuttanut.”*

Viidennessä kysymyksessä haluttiin tietää, oliko Eskarikahvila -toiminta tarjonnut eväitä lapsen tulevalle koulutielle ja jos oli, niin millaista. Kolme vanhempaa (n=16) ei vastannut kysymykseen ollenkaan, kaksitoista vanhempaa oli sitä mieltä, että tapaamisista oli saanut tärkeitä asioita mietittäväksi ja samoin he kokivat, että keskustelut mediakasvatuksesta ja lasten riittävästä unesta olivat tärkeitä. Yksi vanhempi oli vastauksessaan hieman eri mieltä: *”Ennemminkin tässä viimeisessä nousi huoli, että mitähän siitä vielä tulee ☺”*.

Kuudes kysymys käsitteli Eskarikahvila- toiminnan vakiinnuttamista kunnan perhepalveluihin. Halusimme tietää, näkevätkö vanhemmat toiminnan tarpeelliseksi. Tähän kysymykseen oli jokainen vanhempi (n=16) vastannut, ja vastaus oli yksimielinen. Kaikki halusivat Eskarikahvila – toiminnan pysyväksi palveluksi.

”Paljon mukavampia, kuin vanhempainillat”

”Kannattaa ehdottomasti ottaa pysyvästi käyttöön ”

”Toivottavasti vakiintuu. Hyviä keskusteluja ja avointa vuorovaikutusta eskariväen ja kodin välillä”

Seitsemännessä kysymyksessä kysyttiin, miten toimintaa voisi vielä kehittää. Vanhemmista seitsemän (n=16) jätti kokonaan vastaamatta. Kolme vanhempaa toivoi tapaamiskertoja olevan enemmän ja yhden vanhemman mielestä ryhmäkeskusteluihin tulisi panostaa enemmän. Vastaajista yksi halusi ryhmäkeskusteluja olevan vähemmän ja yksi toivoi vanhempien tutustuvan paremmin toisiinsa: *”Ehkä voisi paremmin pyrkiä siihen, että eskarilaisten vanhemmat tutustuisivat paremmin toisiinsa?”*. Yksi vanhemmista oli tyytyväinen toimintaan tuollaisenaan ja yksi ehdotti, että MLL otettaisiin jotenkin mukaan toimintaan. Yhden vanhemman mielestä Eskarikahvila -toiminta pitäisi saada houkuttelevammaksi.

Kahdeksannessa kysymyksessä kysyttiin, onko vanhemmilla muita ajatuksia liittyen Eskarikahvila -toimintaan. Vain viisi (n=16) vanhempaa vastasi kysymykseen, muut olivat laittaneet kysymykseen vain viivan.

”Hyvin järjestetty, hyvät aiheet.”

”Luennoitsijat olivat hyviä, samoin aihevalinnat”

”Jatkakaa toimintaa!”

5.3 Henkilökunnan kokemukset Eskarikahvila-illoista Kankaanpäässä ja Raumalla

Aineisto henkilökunnan kokemuksista Eskarikahvila -toiminnasta kerättiin kyselylomakkeella, joka tehtiin yhdessä Pois syrjästä -hankkeen Projektisuunnittelijan kanssa (LIITE 2) Aineisto kerättiin Eskarikahvila -illoissa Kankaanpäässä ja Raumalla huhtikuussa 2016. Kankaanpään Eskarikahvilassa henkilökunnasta oli paikalla 6 henkeä ja Raumalla kaksi. Vastauksen koottiin yhteen ja kirjoitettiin auki

Kysymyksessä 1 haluttiin tietää, onko Eskarikahvila -toiminta vahvistanut kodin ja esikoulun henkilökunnan välistä yhteistyötä ja jos on, niin miten yhteistyö on vahvis-

tunut. Kankaanpään (n=6) ja Rauman (n=2) Eskarikahvilan työntekijät olivat kaikki sitä mieltä, että toiminta on vahvistanut yhteistyötä. Perusteluiksi he mainitsivat keskustelun avonaisuuden ja vanhempien kokemukset yhdenvertaisuudesta.

”On. Vapaa keskustelu luo yhteishenkeä, hiljaisemmatkin vanhemmat rohkaistuvat puhumaan ja koetaan yhdenvertaisuutta”.

”Vanhemmat ovat innostuneina olleet mukana, lisännyt avoimuutta kodin ja eskarin välillä”.

Kysymyksessä 2 kysyttiin, olivatko Eskarikahvila-illat olleet henkilökunnan mielestä toimivia ja miksi tai miksi ei. Sekä Kankaanpään (n=6) että Rauman (n=2) Eskarikahvilan työntekijät olivat sitä mieltä, että illat olivat olleet toimivia. Henkilökunta perusteli vastauksiaan syntyneiden keskusteluiden hedelmällisyydellä ja vanhempien rohkeammalla kannanotolla sekä vertaistuen tärkeydellä.

”Vanhemmat ovat saaneet vertaistukea heitä kiinnostaviin lasta koskeviin asioihin”.

”Vanhemmat ovat rohkeammin ottaneet kantaa/ keskustelleet keskenään. Varsinkin jälkimmäisissä illoissa, kun ryhmissä on ollut vain vanhemmat ja tietenkin toiminta tullut jo tutuksi. Kahvilat puoltavat paikkaansa varsinkin syyskaudella -> tullaan paremmin tutuksi -> yhteistyö eskarivuonna hedelmällisempää”.

”Keskustelut ovat olleet hedelmällisiä. Kevään melko myöhäinen ajankohta mietityttää. Huhti -toukokuu ehkä vähän myöhään, kun tulee jo koulun vanhempainiltoja ja kouluun tutustumisia”.

Kysymyksessä 3 kysyttiin, millaista roolia henkilökunnalta edellytettäisiin, jotta Eskarikahvila-illat juurtuisivat vuosittaiseksi toiminnoksi. Kankaanpään (n=6) ja Rauman (n=2) Eskarikahvilan henkilökunnalla oli paljon erilaisia ajatuksia rooleistaan. Lähes kaikilla kyselyyn vastanneista vastauksessa oli kuitenkin mainittu aktiivisuus, suunnitelmallisuus ja asennoituminen. Muita ajatuksia olivat sitoutuminen, erityisosaajien hankkiminen iltoihin, markkinointi ja vanhempien kuuntelu.

”Ajatuksen ”markkinointia” henkilökunnalle ja innostunutta asennetta itse viedä ajatusta eteenpäin. Nyt kahvilat ja niihin osallistuminen on toteutunut ns. suunniteluajalla -> motivoisi vielä paremmin, jos olisi meillekin työaikaa”.

”Iltojen suunnittelu yhdessä kollegojen kanssa”.

”Järjestän asianmukaisen paikan, yhteydenotot eskarinkahvilaan tuleviin vierailijoihin (asiantuntijoihin). Ammattihenkilönä osallistun illan suunnitteluun”.

Kysymys 4 koski henkilökunnan ajatusta siitä, ovatko he pystyneet vastaamaan vanhempien tarpeisiin toiminnan aikana ja jos eivät, mitä heidän mielestään on jäänyt puuttumaan. Kankaanpään (n=6) ja Rauman (n=2) henkilökunnasta lähes kaikki olivat sitä mieltä, että he ovat pystyneet vastaamaan vanhempien odotuksiin. Perusteluina työntekijät olivat käyttäneet vanhempien palautteita illoista, sekä sitä, että vanhemmat ovat saaneet asiantuntijoita iltoihin toiveidensa mukaisesti.

”Olemme toteuttaneen iltoja vanhempien toiveiden mukaisesti ja osallistujat ovat olleet tyytyväisiä iltoihin”.

”Mielestäni olemme hyvin osanneet ottaa kahvilan aiheeksi vanhempia kiinnostavia asioita”.

Kahden kyselyyn vastanneen työntekijän mielipiteet erosivat muista, koska he eivät olleet varmoja siitä, ovatko he pystyneet vastaamaan vanhempien odotuksiin toiminnalla.

Kysymyksessä 5 kysyttiin työntekijöiltä monialaisen yhteistyön osaamisen kehittymisestä Eskarikahvila -toiminnan myötä. Kankaanpään (n=6) ja Rauman (n=2) Eskarikahvilan työntekijöistä useampi koki osaamisen vahvistuneen. Henkilökunta perusteli vastauksiaan uudenlaisen näkökulman saamisella vanhempainiltojen vetämiseen, tutustumisella uusiin yhteistyötahoihin toiminnan myötä, sekä yhteydenoton helpotumisella.

”Vahvistui. Psykologit ja asiantuntija tulivat tutuksi ja läheisimmiksi. Yhteydenotto heihin helpottuu, kynnyks madaltuu, kun ovat tutumpia”.

”Kyllä ja erityisesti yhteistyötahojen (psykologi, kuraattori ym.) alustukset toimivat hyvin”.

”Tutuksi tuli moni tärkeä ihminen, joka on vain ollut nimi paperilla. Yhteydenotto helpompaa, kun tuntee ihmiset”.

Yksi vastaajista ilmoitti *”En osaa sanoa. Nimet tulleet tutuksi, helpompi ottaa yhteyttä”*. Toinen vastaaja kommentoi *”Ei kauheasti”*. Yksi vastaajista ei vastannut kysymykseen laisinkaan.

6 TULOKSET VANHEMPIEN JA HENKILÖKUNNAN KOKEMUKSISTA ESKARIKAHVILA-TOIMINNASTA

Tämän opinnäytetyön aineistoa tarkastellaan tutkittavien kysymysten mukaan.

6.1 Vanhempien odotukset, toiveet ja niiden täyttyminen Eskarikahvila-toiminnan myötä

Ensimmäisten Eskarikahvila- iltojen jälkeen tehtyjen kyselyiden vastauksista nousi vahvasti esiin kiinnostus osallistua myös seuraaviin järjestettyihin iltoihin. Toiminta oli yllättänyt vanhemmat positiivisesti ja illat oli koettu tavallisia vanhempainiltoja paremmiksi vaihtoehtoiksi. Keskustelua oli jo heti ensimmäisissä illoissa vanhempien kesken syntynyt ja vertaistukea olivat iltoihin osallistuneet vanhemmat kokeneet saaneensa. Vanhemmat olivat saaneet esittää toiveita tulevilla Eskarikahvila- illoissa käsiteltävistä aiheista ja esiin nousikin paljon lasten terveyteen, kehitykseen ja koulun aloitukseen liittyviä aiheita. Ensimmäisissä illoissa suurin osa koki ryhmäkeskustelut hyvänä asiana ja keskustelua oli syntynyt ryhmissä hyvin. Vain muutamassa palautteessa toivottiin yhteistä keskustelua tai ryhmien sekoittamista illan aikana.

Vastauksista käy selvästi esille se, että vanhemmat ovat tyytyväisiä Eskarikahvila – toimintaan ja toivoisivat sen tulevan osaksi kuntien perhepalveluita. Suurin osa vastaajista koki toiminnasta saadun vertaistuen tärkeäksi. Osa vanhemmista oli helpottuneita, kun keskustelujen myötä huomasivat muidenkin perheiden painivan samojen ongelmien ja haasteiden kanssa. Samaan johtopäätökseen Korpi (2014) oli tullut omassa tutkimuksessaan. Korven mukaan vanhempainryhmään osallistuneet vanhemmat olivat helpottuneita kuullessaan, etteivät ole ongelmiensa kanssa yksin. Korven tutkimuksessa organisoitu vertaistuki ja muiden lapsiperheiden tapaaminen osoittautuivat tärkeäksi osaksi äitien arkea.

Ryhmäkeskustelut olivat joillekin vanhemmille kiusallisia tilanteita, eivätkä he pitäneet niitä niin tärkeänä osana Eskarikahvila – toimintaa. He olisivat halunneet mieluummin keskustelua yhdessä, ei ryhmittäin. Kuitenkin muissa vastaavissa tutkimuksissa vanhemmat ovat pitäneet ryhmäkeskusteluista. Artikkelissaan Aro (2011) kollegoineen huomasi, että äitien ja isien mukaan ryhmäkeskustelut oli useimmin mainittu kaikkein hyödyllisyydeltään tärkeimmäksi toimintatavaksi. Tätä vastausta tulkittaessa olisi ollut hyödyllistä, jos kyselymme olisi suoritettu kaikille Eskarikahvilaan osallistuneille vanhemmille, eikä vain Kankaanpään pilottiryhmille. Tutkimukssamme kuitenkin vain muutama vanhempi olisi halunnut ryhmäkeskusteluja vähemmän ja enemmistö oli niiden kannalla.

Viimeinen kysymys, joka koski toiminnan kehittämistä, jäi monen vastaajan kohdalla tyhjäksi. Lieneekö syynä Eskarikahvila – illan päättyminen vai eikö heillä ollut mitään toiveita mahdollisen jatkon kannalta? Olisimme halunneet jakaa kysymyslomakkeet illan aluksi, jotta vanhemmilla olisi ollut aikaa koko tuokion ajan vastailla kysymyksiin ja miettiä niitä rauhassa. Kun suunnitelmiamme tuli muutos, että lomakkeet jaettaisiinkin vasta illan lopuksi, kävi juuri niin, että osalla vanhemmista oli jo kiire lähteä pois eivätkä he käyttäneet aikaa vastaamiseen. Kuitenkin saimme vastauksen siihen, tulisiko Eskarikahvila – toimintaa jatkossa järjestää. Selkeästi vanhemmat olivat toiminnan kannalla ja kokivat sen tärkeäksi. Toiminnan kehittämiseen on voinut olla hankala vastata senkin takia, että vastaajilla ei ollut vielä juurikaan kokemusta tästä toiminnasta. Näin ollen voi olla vaikea sanoa, miten sitä voisi kehit-

tää. Tutkimuksen kannalta voisi kuitenkin olla hyödyllistä kysyä vanhempien kehitysehdotuksia vielä uudelleen, kun toiminta on tullut tutummaksi.

6.2 Henkilökunnan kokemukset Eskarikahvilatoiminnan päätteeksi

Henkilökunnan vastauksista käy ilmi, että vanhempien toiveet ovat todella näytelleet tärkeää osaa iltojen suunnittelussa ja henkilökunta on pitänyt sitä hyvänä asiana. Samalla henkilökunta on saanut vahvistettua yhteistyötä vanhempien ja kodin kanssa.

Eskarikahvilatoiminnan myötä myös tuli ilmi vertaistuen tarpeellisuus haasteellisessa siirtymätilanteessa, kun lapsi on siirtymässä esiopetuksesta kouluun. Myös Tuorin (2012) tutkimuksessa perheryhmätoiminnasta vertaistuki oli sekä työntekijöiden, että asiakkaiden näkökulmasta koettu tärkeäksi. Asiakkaat kokivat myös sosiaalisen verkoston kasvamista toiminnan myötä.

Henkilökunta oli kuitenkin sitä mieltä, että Eskarikahvila-toiminta olisi ehkä kannattavampaa järjestää syyslukukaudella, koska loppukeväästä aloitetaan jo kouluun tutustuminen.

Kuten aiemmin mainittua, sekä Raumalla, että Kankaanpäässä suuri osa henkilökunnasta koki Eskarikahvila-iltojen vastanneen hyvin vanhempien odotuksia, sillä illat oli suunniteltu heidän toiveidensa mukaisesti. Kuitenkin osa vastanneista ei ollut varmoja vanhempien toiveiden täyttymisestä.

Monialaisen yhteistyön koettiin kehittyneen toiminnan myötä hyvin. Tärkeänä asiana koettiin tutustumisen kautta yhteydenoton helpottuminen ja kynnyksen madaltuminen. Yksi vastaajista ei osannut sanoa ja toinen ei ollut varma oliko osaaminen kehittynyt. Yksi jätti vastaamatta kysymyksen. Henkilökunta koki siis myös saaneensa toiminnalta uusia tuttavuuksia ja yhteistyötahoja. Ikosen (2012) tutkimuksessa vertaistukihenkilön omat kokemukset elämässä ja samassa elämäntilanteessa olevien ihmisten tapaaminen ryhmän kautta oli koulutuksessa olleille positiivinen kokemus.

Kuitenkaan vertaistukihenkilö ei ole pelkästään antavana osapuolena, vaan myös hän saa vertaistukitoiminnan myötä uusia kokemuksia ja näkökulmia elämään.

7 POHDINTA

Vertailukohdetta ei meillä ollut käytettävänä, sillä aikaisempia tutkimuksia Eskarikahvila-toiminnasta ei ole tehty. Eskarikahvila-toimintaa lähimmin vastaavat kuitenkin perhekahvila-toiminta ja äiti-lapsi vertaistukiryhmät, joista saatuja tietoja hyödynsimme opinnäytetyössämme.

7.1 Tutkimuksen luotettavuuden tarkastelu ja eettiset näkökohdat

Laadullista tutkimusta tehtäessä luotettavuuden arviointi on olennaisessa osassa. Tutkimuksen tulokset eivät saa olla sattumanvaraisia ja menetelmien, joita tutkimuksessa käytetään, on oltava sellaisia, että niillä voidaan tutkia sitä mitä on tarkoituskin tutkia. (Jyväskylän avoimen yliopiston kopan [www-sivut](#) 2010)

Tutkimuksessa käsitteiden tulee olla yhtenäisiä suhteessa löydetyn tutkimusongelman ja aineiston sisällön kanssa. Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida monin eri tavoin. Yhtenä näkökulmana tutkimuksen luotettavuutta arvioidessa voidaan käyttää tulosten yleistämistä ja siirrettävyyttä muihin kohteisiin ja tilanteisiin. (Jyväskylän avoimen yliopiston kopan [www-sivut](#) 2010)

Luotettavuuden ja eettisen näkökulman asemaa paransi tutkimuksen haastattelukysymyksiin vastaavien henkilöiden anonyymiys, sekä kyselyyn vastaamisen vapaaehtoisuus. Kysymykset laadittiin peilaten ennen Eskarikahvilatoimintaa vanhemmilta kysytyihin kysymyksiin, jotta vastaukset ovat vertailtavissa. Kysymykset olivat avoimia (LIITE 1 ja 2). Tutkimustuloksia verrattiin myös muihin tehtyihin vastaavanlaisiin tutkimuksiin. Kaikissa verratuissa tutkimuksissa vertaistuki koettiin tärkeäksi sekä vanhempien, että järjestävän tahon toimesta. Tutkimuksessamme olisi

mahdollisesti tullut vielä luotettavampaa tietoa, mikäli tutkimus olisi suoritettu kaikissa hankkeen Eskarikahviloissa.

Eettisesti oikein tehdyssä tutkimuksessa noudatetaan tiedeyhteisön tunnustamia toimintatapoja, jotka ovat käytännön keskeisiä lähtökohtia. Toimintatapoja ovat rehellisyyden ja huolellisen ja tarkkuuden noudattaminen tutkimustyötä tehtäessä ja tuloksia tallennettaessa sekä tulosten arvioinnissa ja esittämisessä. (Tutkimuseettisen neuvottelukunnan www-sivut 2012)

Opinnäytetyössämme olemme ottaneet huomioon eettisyyden siten, että vanhemmat ja henkilökunta vastasivat kyselyyn anonyymeinä. Litteroimme aineiston sanatarkasti ja tämän jälkeen kirjoitimme kysymyksistä saadut vastaukset auki. Huomioimme kaikki poikkeavat vastaukset ja olemme esittäneet ne rehellisesti. Olemme tuloksia arvioidessa ottaneet myös poikkeavat vastaukset huomioon.

7.2 Opinnäytetyöprosessin arviointi

Aloitimme opinnäytetyöprosessin helmikuussa 2016. Prosessi eteni nopeaa tahtia, sillä kevään aikana laadimme tutkimussuunnitelman tutkimussopimuksen perustaksi sekä laadimme kyselylomakkeita. Huhti-toukokuussa keräsimme tutkimusaineistoa Kankaanpään ja Rauman Eskarikahviloissa, milloin myös valmis materiaali saatiin käyttöön.

Opinnäytetyön nopea eteneminen on ollut etu, sillä se on luonut painetta työn tekoon. Työtahti on pysynyt sopivana ja olemme pysyneet aikataulussa. Elokuussa 2016 palautimme yhteenvedot yhteistyötaholle, joka oli tyytyväinen tutkimuksissa saamiimme tuloksiin. Haasteellisin osuus oli valmiin materiaalin analysointi, sillä kyselyt oli suoritettu kaikissa Satakunnan alueella toimivissa Eskarikahviloissa.

Olisi ollut hyvä, jos olisimme suorittaneet kyselyt vanhempien ja henkilökunnan kokemuksista Eskarikahvila-toiminnasta myös muualta Satakunnasta, kuten valmiissa materiaalissa. Keräsimme vanhempien kokemuksia vain Kankaanpäässä ja henkilö-

kunnan kokemuksia Kankaanpäässä ja Raumalla, kun valmiissa materiaalissa paikkakuntia oli yhdeksän. Vaikka toiminnan lopussa vanhemmilta ja henkilökunnalta kerätyt palautteet olivat vähäiset, kävi niistä kuitenkin ilmi toiminnan tarpeellisuus.

Vaikka teimme opinnäytetyön kolmistaan, on jokaiselle ollut riittävästi työtä. Työ on ollut helppoa jakaa jokaisen tekijän kesken. Aikataulut on ollut helppo yhdistää ja muiden opintojen keskellä on ollut helppo löytää yhteistä työskentelyaikaa. Olemme saaneet paljon tukea opinnäytetyötä ohjaavalta opettajalta prosessin aikana, mikä on ollut positiivisena vaikuttajana opinnäytetyön nopeaan etenemiseen.

Asetimme opinnäytetyöllemme tavoitteeksi, että tutkimuksesta saatujen tulosten perusteella voitaisiin tehostaa esikouluikäisten perheille suunnattua ennaltaehkäisevää, kokonaisvaltaista hyvinvointia tukevaa toimintaa. Tavoitteen saavuttamista on tässä vaiheessa vaikeaa arvioida suoraan, mutta suoritettujen kyselyiden avulla voidaan kuitenkin osoittaa, että vanhemmat pitivät Eskarikahvila-toimintaa hyvänä vertaistuen lähteenä. Myös henkilökunta oli kokenut Eskarikahvilan toimivaksi ja hyväksi keinoksi tutustua paremmin vanhempiin ja siihen minkälaista tukea he tarvitsevat tärkeässä muutosvaiheessa lapsen siirtyessä esikoulusta koulumaailmaan. Vanhempien ehdotus Eskarikahvilan järjestämisestä jo esikoulun syyslukukaudesta lähtien olisi mahdollisesti hyvä idea, koska kevätlukukaudella esikoulu on loppusuoralla ja tulevien ekaluokkalaisten vanhemmille järjestetään jo vanhempainiltoja, kuten vanhemmat asian olivat perustelleet.

Aineistoa läpikäydessämme esiin nousi vertaistuen tärkeys ja vanhempien tuen tarve lapsen siirtyessä esiopetuksesta kouluun. Vanhempien toiveiden mukaisesti asiantuntijat ovat kertoneen lapsen kehitykseen ja kasvuun liittyvistä asioista ja näin ollen ovat tulleet tutuksi sekä vanhemmille, että henkilökunnalle ja kynnys yhteydenottoon on madaltunut.

Jatkotutkimusta ajatellen voisi olla hyödyllistä suorittaa tutkimus ensimmäiselle luokalle siirtyneiden lapsien vanhemmille ajatellen myöhempiä kokemuksia siitä mitä he olisivat jälkikäteen toivoneet Eskarikahvila-toiminnalta. Tutkimuksella voisi myös selvittää olisivatko he toivoneet, että jotain olisi tehty toisin tai Eskarikahvila-illoissa käydyissä aiheissa olisi ollut jotakin mitä nyt ei iltoihin kuulunut.

LÄHTEET

- Aro, T., Eklund, K., Laakso, M-L., Lajunen, K. & Poikkeus, A-M. 2011. Ylivilkkaisten lasten vanhempien kokemuksia Perhekoulu-interventiosta. Kasvatus 2/2011, 121-123. Viitattu 19.10.2016. Verkossa: http://www.oulu.fi/sites/default/files/content/Erityisopettajan_opintojen_aineistokoe_Artikkeli_1_0.pdf
- Haaranen, A. 2012. Realistinen arviointi lapsiperheiden vanhempainryhmistä – muutokset perheen terveydessä ja vaikuttavuutta edistävät toiminnot. Väitöskirja. Itä-Suomen yliopisto. Viitattu 22.4.2016 Verkossa: http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-952-61-0968-8/urn_isbn_978-952-61-0968-8.pdf
- Hiltunen, L. 2008. Kyselytutkimus – graduryhmä. Powerpoint esitys. Jyväskylän yliopisto. Viitattu: 24.4.2016. Verkossa: <http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/kyselytutkimus.pdf>
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 1997. Tutki ja kirjoita. Tammi.
- Holm, J., Huuskonen, P., Jyrkämä, O., Karnell, S., Laimio, A., Lehtinen, I., Myllymaa, T. & Vahtivaara, J- M. 2010. Vertaistoiminta kannattaa. Asumispalvelusäätiö ASPA. Helsinki. Viitattu: 25.10.2016. Verkossa: http://www.kansalaisareena.fi/Vertaistoiminta_kannattaa.pdf
- Hyvärinen, S. & Vilpponen, M. 2010. Millainen on hyvä siirtymä esikoulusta kouluun?. Opinnäytetyö. DIAK Etelä Järvenpää. Viitattu 11.10.2016. Verkossa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/15322/Hyvarinen_Sirpa_Vilpponen_Minna.pdf?sequence=1
- Ihalainen, J. & Kettunen, T. 2009. Turvaverkko vai trampoliini- sosiaaliturvan mahdollisuudet. WSOY.
- Ikonen, M. 2012. ”Niin kuin ihminen ihmiselle, ja puolin toisin antaa” – Vertaistutkimukseen osallistuneiden näkemyksiä vertaistuesta ja kokemuksia koulutuksesta. Pro Gradu. Kasvatustieteenlaitos, Jyväskylän yliopisto. Viitattu 24.10.2016. Verkossa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/40604/URN:NBN:fi:jyu-201212203386.pdf?sequence=1>
- Jonsson, N. 2010. Alle kouluikäisen lapsen vanhemmuus ja vanhemmuuden haasteet. Opinnäytetyö. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Viitattu 11.10.2016. Verkossa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/21543/Jonsson_Niina.pdf?sequence=1
- Jyväskylän avoimen yliopiston kopan www-sivut.2010. Viitattu 24.4.2016. <https://koppa.jyu.fi/>

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas – Näin kirjoitat opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kasanen, L. & Kohtala, T. 2014. Esikoululaisen kokemuksia esikoulun alkumetreillä. Opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Viitattu 28.10.2016. Verkossa: https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/73051/Kasanen_Laila_Kohtala_Tanja.pdf?sequence=1

Kinos, J., Palonen, T., 2013. Selvitys esiopetuksen velvoittavuudesta. Opetus ja kulttuuriministeriö. Viitattu 28.10.2016. Verkossa: <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2013/liitteet/tr05.pdf?lang=fi>

Korpi, R. 2014. Parempi yhdessä kuin yksin - Pienten lasten äitien kokemuksia vertaistuesta. Opinnäytetyö. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Viitattu 22.4.2016. Verkossa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/79306/ReettaKorpiONTvalmis.pdf?sequence=1>

Laakkonen, K. 2010. Vanhemmuus on vastuuta koko lapsen elämästä – Vanhempien käsityksiä vanhemmuudesta, perheestä ja kasvatuksesta. Pro Gradu. Opettajankoulutuslaitos, Hämeenlinna. Viitattu 11.10.2016. Verkossa: <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/81440/gradu04193.pdf?sequence=1>

Mannerheimin lastensuojeluliitto www-sivut. 2016. Viitattu 22.4.2016. www.mll.fi

Miettinen, A. 2015. Miksi syntyvyys laskee? Perhebarometri 2015. Väestöliitto. Viitattu 14.10.2016. Verkossa: http://vaestoliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/a0f940d3ef82b37ddecab184d7184486/1476435720/application/pdf/4876090/Perhebarometri2015_netti.pdf

Niemi, M. 2012. Lapsen ominaisuudet, perheen resurssit ja vanhempi-lapsisuhde lapsen kehityksen ennustajana. Pitkittäistutkimus varhaislapsuudesta kouluikään. Akaateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto. Viitattu 28.10.2016. Verkossa: <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/66944/978-951-44-8918-1.pdf?sequence=1>

Opetushallitus. 2016. Esiopetus. Viitattu 18.4.2016. Verkossa: http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/esiopetus

Satakunnan sairaanhoitopiiri. 2016. Eskarikahvilat. Verkossa: <http://www.satshp.fi/tutkijoille/tutkimus-ja-kehittamistoiminta/kaynnissa-olevat-hankkeet/poissyrjasta/Documents/ESKARIKAHVILAesite%20A5.pdf>

Satakunnan sairaanhoitopiiri www-sivut 2016. Viitattu 2.11.2016. www.satshp.fi

Suomen Kuntaliitto. 2016. Esiopetus velvoittavaksi 1.8.2015 alkaen. Sivu julkaistu 14.1.2015. Viitattu 20.4.2016. Verkossa: <http://www.kunnat.net/fi/tietopankit/uutisia/2015/Sivut/Esiopetus-velvoittavaksi-1.8.2015-alkaen.aspx>

Terveystieteiden tutkimuskeskus. 2015. Viitattu 14.10.2016. www.thl.fi

Tuori, B. 2012. Asiakkaiden ja ohjaajien näkemyksiä vertaistuen ja ryhmän merkityksestä perheryhmissä. Opinnäytetyö. Tampereen ammattikorkeakoulu. Viitattu 24.10. Verkossa:

https://theseus.fi/bitstream/handle/10024/50778/Tuori_Beatta.pdf?sequence=1

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan www-sivut. 2012. Viitattu 23.4.2016.

www.tenk.fi

Ylisaukko-Oja, R. 2015. Voimaantunut vanhemmuus – Laadullinen tutkimus vanhempien kokemuksista perheasioiden sovittelutyöstä. Pro Gradu. Lapin yliopisto. Viitattu 11.10.2016- Verkossa:

<https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/62055/Ylisaukko-oja.Riikka.pdf?sequence=2>

1. Oliko toiveitanne huomioitu iltojen teemoissa ja ohjelmassa?
2. Millaisena koit Eskarikahvila –iltojen vertaisuuteen perustuvan keskustelun vanhempien kesken?
3. Tarjosivatko Eskarikahvila -illat tukea omaan vanhemmuuteesi?
Jos, niin millaista tukea?
4. Kuinka Eskarikahvila –illat vaikuttivat yhteistyöhön kodin ja esi-
koulun välillä?
5. Tarjosivatko Eskarikahvila -illat eväitä lapsesi koulutielle? Jos,
niin millaisia?
6. Voisiko Eskarikahvila -toiminta vakiinnuttua pysyvästi kunnan
perhepalveluksi?
7. Miten toimintaa voisi mielestänne vielä kehittää?
8. Muita ajatuksia Eskarikahvila -toimintaan liittyen?

1. Onko mielestänne Eskarikahvila -toiminta vahvistanut kodin ja esikoulun henkilökunnan välistä yhteistyötä? Miten?
2. Ovatko mielestänne Eskarikahvila -illat olleet toimivia? Miksi, miksi ei?
3. Millaista roolia Eskarikahvila -iltojen juurtuminen vuosittaiseksi toiminnoksi edellyttäisi sinulta esimiehenä, ammattihenkilönä?
4. Oletteko mielestänne pystyneet vastaamaan vanhempien tarpeisiin toiminnan aikana? Jos ette, mitä mielestänne on jäänyt puuttumaan?
5. Vahvistuiko mielestänne henkilökunnan monialaiset yhteistyön osaaminen Eskarikahvila -toiminnan myötä? Miten?